

§ 73

Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus valtuutettu Matti Niirasen ym. valtuustoaloitteeseen koskien Hesperian esplanadin puiston perusparannusta

HEL 2022-008068 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Sini Moilanen, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 31038527
sini.moilanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.06.2022 Niiranen Matti Hesperian esplanadin puisto on perusparannettava

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtuustoaloitteen tekijät

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hesperian esplanadi on kaupunkirakenteellisesti ja -kuvallisesti merkittävä itä-länsisuuntainen katu- ja puistoakseli Töölönlahden ja Taivallahden välillä. Puistoalue rajoittuu Eteläisen ja Pohjoisen Hesperiankadun väliin. Se on osa Etu-Töölön valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) sekä maakunnallisesti arvokasta Helsingin empirekeskustaa ja kivi kaupunkia. Hesperian esplanadi on myös Helsingin yleisten alueiden arvoympäristöä. Hesperian esplanadin puistoakseli on tärkeä viheryhteys Töölönlahden ja Taivallahden vä-

lillä, ja se on osa puustoista verkostoa. Alueelle on tehty puistohistoriallinen selvitys vuonna 2006, maisema-arkkitehtuurin diplomityö (Tiainen, 2021) sekä liikenteen verkostollinen tarkastelu vuonna 2022. Hesperian esplanadilla on suosittu ja merkittävä Taivallahden leikkipuisto. Hesperian esplanadi on ollut kunnossapidon piirissä ja kunnossapito on jatkuva.

Puistokokonaisuus on arvokasta kulttuuriympäristöä ja maisemallisesti merkittävä. Bertel Jung laati alueen asemakaavan 1909–1910, ja uuden vuonna 1916, jossa Hesperian esplanadin nykymuoto alkoi hahmottua. Birger Brunilan piirtämä asemakaavan muutos, jossa Hesperian esplanadi saa lopullisen monumentaalisen muotonsa, on vuodelta 1928. Brunilan tarkempi esplanadis suunnitelma on merkitty vuodelle 1933. Puistokokonaisuuden rakentaminen aloitettiin 1931, ja kokonaisuus on valmistunut 1934. Puistolla on ollut erilaisia vaiheita sekä sen kasvillisuuden että toimintojen osalta. Puistossa on ollut muun muassa Helsingin kaupunginpuutarhurin Bengt Schalinin suunnittelemaa kukkaistutuksia, muun muassa kukkapolun, heti toisen maailmansodan jälkeen. Ajan saatossa kasvava puusto on alkanut varjostamaan vaikeuttaen pensas-, perenna- ja kesäkukkaistutuksien kasvua. Perennaistutuksista luovuttiin 1960-luvulla ja näin on palattu pääosin alkuperäiseen yksinkertaiseen tilarakenteeseen.

Hesperian esplanadin kunnostus on nostettu hanke-ehdotukseksi Kampinmalmin ja Töölön aluesuunnitelmassa 2017–2026. Aluesuunnitelmassa on selvitetty katu- ja viheralueiden palveluiden, rakenteiden ja varusteiden nykytila, niiden parantamistarpeet sekä peruskorjaus- ja kunnossapitotarpeiden kiireellisyysjärjestys. Aluesuunnitelman suuntaa antava kustannusarvo Hesperian esplanadin peruskorjaukselle on 1 900 000 euroa. Hesperian esplanadin pyöräilyväylien ja katujen kunnostuksen suuntaa antava kustannusarvio on 378 000 euroa. Molempien hankkeiden toteutuksen aikataulu on arvioitu luokkaan 1. Hesperian esplanadin tarvitsemaa perusparannusta ei ole vielä toteutettu, sillä määrärahat ovat olleet rajalliset.

Hesperian esplanadin puustoa on kartoitettu, huonokuntoisia ja sairastuneita puita poistettu ja uusia puita on istutettu poistettujen puiden tilalle. Vuonna 2021 turvallisuussyistä poistettujen 16 jalavapakurin sairastuttaman vuorijalavan tilalle istutettiin 16 habitukseltaan, terveydeltään ja kasvupaikkavaatimuksiltaan alueelle sopivaa punatammaa (*Quercus rubra*). Vuonna 2021 on alkanut selvitystyö alueen balkaninhevoskastanjoiden (*Aesculus hippocastanum*) uusimisen mahdollisuuksista ja terveiden taimien saatavuudesta sekä taimikasvatuksesta. Tällä hetkellä hevoskastanjoita vaivaa maailmanlaajuisesti bakteeritauti hevoskastanjan syöpä, joka on tappanut puita myös Helsingissä. Kasvatussopi-

mus on vuosille 2021–2027. Hevoskastanjoiden täydennysistutukset sovitetaan peruskorjauksen yhteyteen 2020-luvun loppupuolelle.

Vuonna 2023 laaditaan Hesperian esplanadin suunnitteluperiaatteet ja tavoitteet. Näiden pohjalta laaditaan puiston yleissuunnitelma sekä hankeohjelma tai projektisuunnitelma. Suunnitelmaperiaatteet sisältävät koko puistoakselin yleissuunnitelman, puurivien suunnitelman, kukkapolun ennallistamisen mahdollisuuksien tutkimisen, mahdollisen liikennesuunnitelman, valaistuksen kehittämisen, hulevesien ohjauksen parantamisen sekä Taivallahden leikkipuiston peruskorjauksen suunnitelman. Tämänhetkisen arvion mukaan Hesperian esplanadin peruskorjauksen suunnittelu käynnistyy vuonna 2024 ja peruskorjauksen toteuttamisen käynnistäminen ajoittuu vuosille 2027–2028. Peruskorjauksen toteutumista pyritään kiirehtimään määrärahojen puitteissa. Hesperian esplanadin peruskorjauksen suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan kohteen erityiset arvot.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Matti Niiranen ja 13 muuta valtuutettua ovat tehneet 15.6.2022 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"Helsingin kaupunki on laiminlyönyt Hesperian esplanadin kunnossapidon. Samalla on unohdettu presidentti Risto Rytin ja presidentti Lauri Kristian Relanderin muistomerkkejä ympäröivien puistikoiden arvokas hoitaminen. Risto Ryti oli talvisodan ajan pääministeri ja jatkosodan aikana Suomen tasavallan presidentti. Hänen kuolemastaan tulee kuluneeksi 70 vuotta lokakuussa 2026.

Kyse on Suomessa harvinaislaatuista ja kulttuurihistoriallisesti erittäin arvokkaasta puistoalueesta. Ensimmäinen luonnos Hesperian esplanadista on maineikkaan arkkitehti Bertel Jungin käsialaa (1910–11). Toteutunut ehdotus on vuodelta 1933 ja arkkitehti Birger Brunilan piirtämä.

Hesperian esplanadin alennustila on jatkunut jo aivan liian pitkään. Istutukset ovat lepsahtaneet tai kadonneet, nurmikko on hoitamaton ja aukkoinen. Puiston hiekkakäytävät eivät ole särmässä. Penkit ovat rapistuneet ja roskakorit osin huonolla hoidolla.

Hesperian esplanadin puisto voisi olla yksi Helsingin käyntikorteista. Jo pienilläkin teoilla tämän puiston saisi erittäin elegantiksi. Uudet kukat, muut istutukset ja penkit auttaisivat jo paljon. Silti Hesperian esplanadi kaipaa pikaisesti täydellistä perusparannusta: nurmialueiden ja käytävien perusteellista kohentamista ja esimerkiksi idylliin sopivan valaistuksen saamista. Aikanaan esplanadin keskellä olevalla nurmikentällä oli pitkä istutusalue runsaine kasveineen: perennoja, tulppaaneja, daa-

07.02.2023

lioita, lumikelloja, sinililjoja, kukkivia pensaita, angervoja, kukkapuita ja syreenejä. Mallia uusia suunnitelmia laadittaessa voi ottaa myös puiston historiasta. Taidettakin esplanadille mahtuisi enemmän, samoin puistoon sopisi esimerkiksi suihkuallas.

Hesperian esplanadin kunnostus on ollut eri tavoin esillä jo noin 20-30 vuotta. Kampinmalmin ja Töölön aluesuunnitelma 2017-2026:n käsitteilyn aikana kuultiin vuonna 2016 asukkaita Hesperian esplanadin kehittämisestä ja saatiin runsaasti arvokasta palautetta. Mitään ei kuitenkaan ole tehty ja puisto rapistuu päivä päivältä enemmän. Yksi julkisuudessa esitetty tavoite on ollut tehdä Hesperian esplanadille peruskorjaus ”arviolta” 2020-luvun lopulla. Se kuulostaa kovin epävarmalta.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunkiympäristön toimiala kiirehtii ja täsmentää Hesperian esplanadin puiston peruskorjauksen aikataulua ja ottaa huomioon suunnitelmia tehtäessä edellä esittämämme näkökulmat."

Toimivalta

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille lautakunnalle tai johtokunnalle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu.

Aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan tai sen alaisen viranomaisen toimivaltaan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Sini Moilanen, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 31038527
sini.moilanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.06.2022 Niiranen Matti Hesperian esplanadin puisto on perusparannettava

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtuustoaloitteen tekijät

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-

07.02.2023

Asia/16

---

täntöönpano